

Dokument ze zasedání

B9-0145/2024

26.2.2024

NÁVRH USNESENÍ

předložený na základě prohlášení místopředsedy Komise, vysokého
představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku

v souladu s čl. 132 odst. 2 jednacího řádu

o kritické situaci na Kubě
(2024/2584(RSP))

Manu Pineda, Sandra Pereira, Leila Chaibi
za skupinu The Left

**Usnesení Evropského parlamentu o kritické situaci na Kubě
(2024/2584(RSP))**

Evropský parlament,

- s ohledem na Všeobecnou deklaraci lidských práv z roku 1948 a další mezinárodní smlouvy a nástroje v oblasti lidských práv,
- s ohledem na Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech z roku 1966, zejména na jeho článek 1,
- s ohledem na Mezinárodní pakt o občanských a politických právech ze dne 16. prosince 1966,
- s ohledem na obecné zásady OSN pro podnikání a lidská práva z roku 2011,
- s ohledem na zásady stanovené v Chartě OSN,
- s ohledem na rezoluci Valného shromáždění OSN ze dne 2. listopadu 2023 nazvanou „Nutnost ukončit hospodářské, obchodní a finanční embargo uvalené Spojenými státy americkými na Kubu“,
- s ohledem na takzvanou Monroeovu doktrínu Spojených států, která zůstává základem americké diplomacie na americkém kontinentu a ospravedlňuje její expanzionismus a vměšování,
- s ohledem na Dohodu o politickém dialogu a spolupráci mezi Evropskou unií a jejími členskými státy na jedné straně a Kubánskou republikou na straně druhé¹ (dále jen „dohoda o politickém dialogu a spolupráci mezi EU a Kubou“),
- s ohledem na společné tiskové prohlášení vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Josepa Borrella a náměstka kubánského ministra zahraničních věcí Anayansiho Rodrígueza Cameja po zasedání Smíšené rady EU a Kuby dne 26. května 2023,
- s ohledem na svá předchozí usnesení o Kubě, zejména na usnesení ze dne 15. listopadu 2018 o situaci v oblasti lidských práv na Kubě², ze dne 28. listopadu 2019 o Kubě, případu Josého Daniela Ferrera³, ze dne 10. června 2021 o stavu lidských práv a politické situaci na Kubě⁴, ze dne 16. září 2021 o tvrdých zákrocích vlády proti protestům a občanům na Kubě⁵ a ze dne 16. prosince 2021 o situaci na Kubě, konkrétně o případu Josého Daniela Ferrera, Dámy v bílém Aymary Nietové, Maykela Castilla, Luise Roblese, Félix Navarry, Luise Manuela Otera, reverenda Lorenza Rosalese

¹ Úř. věst. L 337 I, 13.12.2016, s. 3.

² Úř. věst. C 363, 28.10.2020, s. 70.

³ Úř. věst. C 232, 16.6.2021, s. 17.

⁴ Úř. věst. C 67, 8.2.2022, s. 113.

⁵ Úř. věst. C 117, 11.3.2022, s. 104.

Fajardy, Andyho Duniera Garcíi a Yuniora Garcíi Aguilery⁶,

- s ohledem na svůj postoj ze dne 5. července 2017 k návrhu rozhodnutí Rady o uzavření jménem Evropské unie dohody o politickém dialogu a spolupráci mezi Evropskou unií a jejími členskými státy na jedné straně a Kubánskou republikou na straně druhé⁷,
- s ohledem na čl. 132 odst. 2 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že hospodářská, obchodní a finanční blokáda Kuby ze strany USA představuje porušování lidských práv kubánského lidu, které lze označit za akt hospodářské války bránící rozvoji kubánského lidu a plnému dosažení cílů udržitelného rozvoje OSN;
- B. vzhledem k tomu, že blokáda Kuby ze strany USA trvá od února 1962; vzhledem k tomu, že americká administrativa tuto blokádu zdůvodňuje tím, že „jediným předvídatelným způsobem, jak snížit domácí podporu, je rozčarování a odrazení založené na nespokojenosti a hospodářských potížích [...] Jakékoli prostředky k oslabení hospodářského života Kuby musí být použity rychle [...]: odmítnout poskytnout úvěr a zajistit na Kubě nižší reálné a peněžní mzdy s cílem vyvolat hlad, zoufalství a svržení vlády“; vzhledem k tomu, že z tohoto důvodu může být považována za zločin proti lidskosti;
- C. vzhledem k tomu, že důsledky hospodářské, obchodní a finanční blokády USA se značně zhoršily, a to i během boje Kuby proti pandemii COVID-19; vzhledem k tomu, že blokádu posílil zejména od začátku pandemie bývalý americký prezident Donald Trump, který přidal 243 dalších donucovacích opatření vůči Kubě, zejména pozastavení služeb Western Union v celé zemi, což téměř znemožnilo příbuzným v zahraničí posílat zahraniční měnu a ztížilo přístup země k životně důležitým lékům a zdravotnickému vybavení; vzhledem k tomu, že Bidenova administrativa tato opatření zachovala a jen od 1. března 2022 do 28. února 2023 způsobila kubánskému hospodářství škodu odhadovanou na 4,867 miliardy USD;
- D. vzhledem k tomu, že Helmsův-Burtonův zákon, který zavedly Spojené státy, a zejména reaktivace jeho hlav III a IV, porušuje řadu zásad mezinárodního práva a pravidel mnohostranného systému obchodu a podnikání;
- E. vzhledem k tomu, že extraterritoriální uplatňování blokády ze strany USA je v rozporu se svrchovaností jiných zemí, včetně členských států; vzhledem k tomu, že tato blokáda vedla k uložení obrovských pokut ve výši 11 miliard USD 38 bankám, včetně francouzské skupiny BNP Paribas; vzhledem k tomu, že většina evropských bank (včetně ING a BNP Paribas) od té doby odmítá převádět peníze na ostrov, což mimořádně komplikuje investice a solidární opatření;
- F. vzhledem k tomu, že několik dní před koncem svého mandátu v lednu 2021 zařadil bývalý americký prezident Donald Trump Kubu na seznam zemí podporujících mezinárodní terorismus pod záminkou, že Kuba uvítala kolumbijské mírové dohody a že odmítla vydat vůdce Národně osvobozené armády (ELN), jak o to tehdy

⁶ Úř. věst. C 251, 30.6.2022, s. 120.

⁷ Úř. věst. C 334, 19.9.2018, s. 235.

požádala Duqueho vláda, ačkoli to bylo v rozporu s mezinárodním právem; vzhledem k tomu, že nová kolumbijská vláda žádost o vydání stáhla; vzhledem k tomu, že od konce roku 2022 kolumbijská vláda pod vedením Gustava Petra vyjednává s ELN; vzhledem k tomu, že dne 9. června 2023 bylo v Havaně dosaženo dohody o příměří;

- G. vzhledem k tomu, že zařazení Kuby na seznam zemí podporujících mezinárodní terorismus vedlo k novým sankcím, které nejen omezují pomoc a zahraniční obchod s USA a ukládají značná finanční omezení, ale také negativně ovlivňují obchodní vztahy se zahraničními hospodářskými subjekty, zejména evropskými;
- H. vzhledem k tomu, že poškodilo také odvětví mezinárodního cestovního ruchu, neboť státní příslušníci zemí, které využívají elektronický systém cestovních povolení pro vstup na území USA, nemohou využívat programu bezvízového styku se Spojenými státy, ale musí formálně požádat o vízum pro vstup do USA, pokud navštívili Kubu po 1. březnu 2011;
- I. vzhledem k tomu, že důležité odvětví cestovního ruchu se v důsledku pandemie COVID-19 zhroutilo a dosud se kvůli válce na Ukrajině a energetické krizi nevzpamatovalo; vzhledem k tomu, že kubánský lid se v poslední době v každodenním životě potýká s vážnými hospodářskými a sociálními problémy; vzhledem k tomu, že panuje vážný nedostatek pohonných hmot, což rovněž způsobuje značná zpoždění v distribuci potravin; vzhledem k tomu, že energetická krize vedla ke každodennímu nucenému přerušování dodávek elektřiny;
- J. vzhledem k tomu, že materiální potíže vedly k nebyvalé migrační vlně; vzhledem k tomu, že podle odhadů v letech 2022 a 2023 emigrovalo více než 500 000 osob, z nichž přibližně 400 000 vstoupilo do Spojených států nelegálně, k čemuž přispěla politika Spojených států, které poskytují jedinečné výhody kubánským nelegálním migrantům, nedodrží imigrační dohody a odmítají účinně vyřizovat víza na konzulátu USA v Havaně;
- K. vzhledem k tomu, že v květnu 2023 se v Havaně konalo třetí zasedání Smíšené rady Kuby a EU, které se týkalo třetího cyklu provádění dohody o politickém dialogu a spolupráci mezi Kubou, EU a jejími 27 členskými státy, která byla podepsána dne 12. prosince 2016 a prozatímne platí od 1. listopadu 2017;
- L. vzhledem k tomu, že do dohody o politickém dialogu a spolupráci mezi EU a Kubou jsou zahrnuty rozvoj a upevňování demokracie a právního státu a dodržování lidských práv a základních svobod;
- M. vzhledem k tomu, že zvláštní zástupce EU pro lidská práva Eamon Gilmore se během své poslední návštěvy Havany setkal s představiteli kubánských orgánů, jako jsou prezident republiky, ministr zahraničních věcí, ministr spravedlnosti, nejvyšší státní zástupce, náměstek ministra vnitra a poslanci Národního shromáždění; vzhledem k tomu, že po těchto výměnách ocenil „upřímný“ a „uctivý“ oboustranný dialog mezi EU a Kubou o lidských právech a základních svobodách;
- N. vzhledem k tomu, že místopředseda Komise, vysoký představitel Evropské unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Josep Borrell během své návštěvy ostrova v květnu 2023 prohlásil, že „navzdory všem omezením a omezujícím opatřením

americké blokády, která situaci nijak neusnadňuje, jsme hlavním obchodním partnerem Kuby“; vzhledem k tomu, že oznámil vytvoření fondu ve výši 14 milionů EUR na podporu malých podniků na Kubě, což je projevem „ochoty EU doprovázet Kubu v jejím procesu hospodářských a sociálních reforem ve vztahu založeném na vzájemném respektu“;

- O. vzhledem k tomu, že podle náměstka ministra zahraničních věcí Anayansiho Rodrígueza Cameja „III. zasedání Smíšené rady potvrdilo pokrok dosažený při plnění cílů stanovených v dohodě o politickém dialogu a spolupráci a také její platnost jako vodítka a hnací síly pro rozvoj a prohlubování vzájemně výhodných vztahů“;
 - P. vzhledem k tomu, že návštěvy zvláštního zástupce EU pro lidská práva na Kubě v listopadu 2023 a návštěva místopředsedy Komise, vysokého představitele Josepa Borrella potvrzují hodnotu této spolupráce a plné zapojení kubánských orgánů; vzhledem k tomu, že v dohodě o politickém dialogu a spolupráci je stanovena platnost a užitečnost všech politických a odvětvových dialogů, aniž by mezi nimi byla stanovena hierarchie;
 - Q. vzhledem k tomu, že USA a jejich spojenci z řad krajní pravice v Evropě se snaží využít záminku současné obtížné situace na Kubě k další destabilizaci země a obnovení tzv. společného postoje, který představoval ve světě ojedinělý režim sankcí;
 - R. vzhledem k tomu, že rezoluce Valného shromáždění OSN ze dne 2. listopadu 2023 nazvaná „Nutnost ukončit hospodářské, obchodní a finanční embargo uvalené Spojenými státy americkými na Kubu“ byla schválena již po jednatřicáté v řadě (jako každoročně od roku 1992 s výjimkou roku 2020 kvůli pandemii), přičemž pro ni hlasovalo 187 zemí, včetně všech členských států EU;
 - S. vzhledem k tomu, že aniž by se EU stala terčem sankcí, blokád nebo obtížného přístupu k mezinárodnímu finančnímu systému, bylo v letech 2021 a 2022 v EU ohroženo chudobou nebo sociálním vyloučením 21,6 % jejích obyvatel, tedy více než 95 milionů lidí; vzhledem k tomu, že navzdory tomu, že EU je třetí největší kapitalistickou ekonomikou na světě a podílí se na celosvětovém obchodu jednou šestinou, trpí v EU téměř 1 milion lidí bezdomovectvím; vzhledem k tomu, že v EU za posledních 20 let zaniklo téměř 40 % zemědělských podniků, včetně podniků zabývajících se živočišnou výrobou;
1. vyjadřuje plnou solidaritu s kubánským lidem, který trpí v důsledku velmi obtížné hospodářské a sociální situace, především v důsledku vměšování se zahraničních mocností, které se od 1. ledna 1959 snaží ukončit vlastní model rozvoje Kuby; vyzývá k okamžitému zrušení hospodářské, obchodní a finanční blokády uvalené USA, jakož i všech dalších jednostranných donucovacích opatření, která jsou hlavní příčinou této obtížné situace a současné migrační vlny;
 2. vyzývá k okamžitému vyškrtnutí Kuby ze seznamu států podporujících terorismus, aby se ukončily obtíže této země v přístupu do mezinárodního finančního systému, jež toto zařazení na seznam vyvolalo;
 3. uznává trvalé úsilí kubánských orgánů o hledání opatření, která by zlepšila a modernizovala kubánský model rozvoje, zaměřila se na prospěch většiny společnosti

a snažila se minimalizovat závažné hospodářské a sociální důsledky protiprávní blokády ze strany USA;

4. odmítá jakékoli pokusy o zneužití obtížné hospodářské situace kubánského lidu ke vměšování se do vnitřních záležitostí; zdůrazňuje, že podle článku 1 Mezinárodního paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech z roku 1966 „Všechny národy mají právo na sebeurčení. Na základě tohoto práva svobodně určují svůj politický statut a svobodně uskutečňují svůj hospodářský, sociální a kulturní vývoj“ bez zahraničního vměšování; vyzývá proto EU a její členské státy, aby respektovaly mezinárodní právo;
5. vyzývá ke zvýšení pomoci a spolupráce EU s Kubou a k prozkoumání účinných způsobů financování zahraničních investic; vyzývá ke zrušení splátek kubánského dluhu vůči členským státům, zejména členům tzv. Pařížského klubu, aby se kubánské orgány mohly lépe vyrovnat s obtížnou hospodářskou situací a kompenzovat „klimatický dluh“ členských států;
6. vyzývá k posílení vztahů mezi EU a Kubou na základě dialogu a spolupráce v oblasti společných výzev, jako je změna klimatu nebo plné dosažení cílů udržitelného rozvoje OSN, zejména cíle č. 16; odsuzuje důsledky extrateritoriálního uplatňování hospodářské, obchodní a finanční blokády USA pro EU a její členské státy, občany a podniky; vyzývá Komisi, aby ve spolupráci s dalšími zeměmi vypracovala opatření proti dopadům této politiky;
7. zdůrazňuje význam dohody o politickém dialogu a spolupráci jako klíčového nástroje na podporu porozumění a vzájemně prospěšných vztahů mezi EU a Kubou; vítá zahájení čtvrtého cyklu provádění dohody v listopadu 2023 spolu s politickými dialogy o lidských právech a odzbrojení, nešíření zbraní a kontrole zbraní; vítá návštěvu místopředsedy Komise, vysokého představitele Josepa Borrella a zvláštního zástupce EU pro lidská práva Eamona Gilmorea na Kubě v roce 2023;
8. zdůrazňuje význam Kuby na mnohostranných fórech, zejména od ledna 2023 a od kubánského předsednictví skupině G77; vyzdvihuje úsilí kubánské vlády a kubánského lidu o dosažení cílů udržitelného rozvoje OSN a důležitou úlohu této země při jejich prosazování;
9. vyjadřuje Kubě uznání za významnou roli, kterou sehrála v celosvětovém boji proti pandemii COVID-19, zejména za vývoj pěti kandidátních vakcín, z nichž tři byly certifikovány; chválí brigády lékařů a zdravotních sester za záchranu životů po celém světě, včetně EU;
10. znovu potvrzuje svůj závazek respektovat svrchovanost, nezávislost, jednotu a územní celistvost Kuby; požaduje okamžité zrušení námořní základny a vojenské věznice v zátocě Guantánamo, stažení všech amerických sil z kubánského území a obnovení územní celistvosti Kuby; vyzývá americké orgány, aby zaručily dodržování lidských práv vězňů, kteří zůstávají v zátocě Guantánamo, včetně jejich práva na spravedlivý proces;
11. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě, Komisi, místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, parlamentům a vládám členských států, vládě a národnímu shromáždění Kubánské

republiky, Parlamentnímu shromáždění EU – Latinská Amerika a latinskoamerickým subregionálním subjektům, včetně Bolívarovského svazu pro lid naší Ameriky a Společenství latinskoamerických a karibských států.